

ПАМ'ЯТКА

щодо дотримання антикорупційного законодавства в Херсонському державному аграрно-економічному університеті

Основними нормативно-правовими актами, що регламентують питання запобігання і протидії корупції в Херсонському державному аграрно-економічному університеті (далі ХДАЕУ або Університет), є:

- Закон України «Про запобігання корупції» (далі – Закон);
- Антикорупційна програма ХДАЕУ на 2021-2023 рр., обговорена та прийнята на Конференції трудового колективу (протокол від 11.01.2021 № 1 та затверджена наказом ХДАЕУ від 12.01.2021 № 3-ОД;
- Кримінальний кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Кодекс законів про працю України;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. № 1195 «Про затвердження Порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям»;
- Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджені рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. № 839;
- Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затверджена рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 р. № 126, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 28.12.2016 р. за № 1718/29848.

Суб'єкти, які підпадають під дію Закону, а саме посадові особи юридичних осіб публічного права (ректор, проректори), а також особи на яких поширюється дія Антикорупційної програми (працівники університету, включаючи посадових осіб, здобувачі вищої освіти університету) зобов'язані не вчиняти та не брати участі у вчиненні корупційних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень.

За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, винна особа притягається до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Корупційні ризики у діяльності Університету поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні корупційні ризики ідентифікуються в організаційно-управлінських, фінансово-господарських, кадрових, юридичних процедурах діяльності Університету. Зовнішні корупційні ризики ідентифікуються у діяльності ділових партнерів, у тому числі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, з якими Університет перебуває у ділових правовідносинах.

Якщо під час заходів щодо оцінки корупційних ризиків Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції ХДАЕУ виявить факт порушення Антикорупційної програми, вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, він ініціює перед ректором питання проведення внутрішнього розслідування у порядку, передбаченому Антикорупційною програмою. За результатами внутрішньої оцінки корупційних ризиків ректор вживає необхідних заходів для запобігання, виявлення і протидії корупції у діяльності Університету, у тому числі шляхом зміни існуючих антикорупційних стандартів та процедур.

Працівники та здобувачі вищої освіти ХДАЕУ під час виконання своїх функціональних обов'язків зобов'язані:

- дотримуватися відповідних вимог Закону, Антикорупційної програми та пов'язаних з нею внутрішніх документів, а також забезпечувати практичну реалізацію Антикорупційної програми;

- неухильно дотримуватися загально визнаних етичних норм поведінки та вимог Кодексу академічної доброчесності Університету;

- толерантно і з повагою ставитися до політичних поглядів, ідеологічних та релігійних переконань інших осіб, а також не використовувати свої повноваження в інтересах політичних партій та/або політиків;

- діяти об'єктивно, незважаючи на особисті інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;

- сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати функціональні обов'язки, рішення та доручення органів і посадових осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, а також не допускати зловживань та неефективного використання коштів і майна Університету;

- не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційну інформацію, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх функціональних обов'язків, крім випадків, встановлених законом;

- утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва Університету, якщо вони становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам або суперечать законодавству. У разі отримання таких вказівок зобов'язані негайно в письмовій формі повідомити про це безпосереднього керівника, ректора Університету та Уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

Права і обов'язки працівників Університету: ректор, працівники та інші особи, що діють від імені Університету, мають право надавати пропозиції щодо удосконалення Антикорупційної програми; звертатися до Уповноваженої особи за консультаціями щодо виконання Антикорупційної програми та роз'ясненнями її положень.

Ректор, усі працівники Університету зобов'язані: дотримуватися відповідних вимог Закону, Антикорупційної програми та пов'язаних з нею внутрішніх документів, а також забезпечувати практичну реалізацію Антикорупційної програми; виконувати свої безпосередні обов'язки з урахуванням інтересів Університету; невідкладно інформувати Уповноважену особу, ректора Університету про випадки порушення вимог Антикорупційної програми (або про випадки підбурювання до таких дій), вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими працівниками Університету або іншими фізичними або юридичними особами, з якими Університет перебуває або планує перебувати у ділових відносинах.

Працівникам та ректору Університету забороняється: використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб; використовувати будь-яке майно Університету чи його кошти в приватних інтересах; організувати, бути посередником або особисто здійснювати будь-які готівкові або безготівкові платежі чи розрахунки з діловими партнерами Університету, якщо такі платежі чи розрахунки не передбачені чинним законодавством; впливати прямо або опосередковано на рішення працівників Університету з метою отримання будь-якої матеріальної або нематеріальної вигоди для себе чи для близьких осіб, яка не передбачена трудовим або іншим договором між ними та Університетом; вчиняти будь-які дії, які прямо або опосередковано підбурюють інших працівників, керівника Університету до порушення вимог Закону чи Антикорупційної програми.

Після звільнення або іншого припинення співробітництва з Університетом особі забороняється розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах

інформацію (конфіденційну), яка стала їй відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень, договірних зобов'язань, крім випадків, встановлених законом.

Вимагання, прохання, одержання подарунків для себе чи третіх осіб від юридичних або фізичних осіб працівниками, ректором Університету (безпосередньо або через інших осіб) у зв'язку із виконанням своїх повноважень або своїм становищем та пов'язаними з цим можливостями не допускаються.

Працівники, ректор можуть приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність (наприклад, подарунки у вигляді сувенірної продукції, пригощення їжею та напоями, запрошення на розважальні заходи, відшкодування транспортних витрат та проживання в готелі), крім випадків виявлення подарунка, щодо якого існує заборона у його одержанні, у службовому приміщенні; письмово повідомити про пропозицію Уповноваженого та безпосереднього керівника (за наявності) або ректора Університету. якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум доходів громадян. Передбачене обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які: даруються близькими особами; одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

У разі виявлення подарунка, щодо якого існує заборона у його одержанні, у службовому приміщенні, а також у разі надходження пропозиції подарунка працівники, ректор Університету зобов'язані невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, вжити таких заходів: відмовитися від пропозиції; за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію; залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа працівників Університету; письмово повідомити про пропозицію Уповноваженого та безпосереднього керівника або ректора Університету.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та Уповноваженим або її безпосереднім керівником чи ректором Університету. У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє ректор Університету або Уповноважений, акт про виявлення такого майна підписує ця особа або особа, уповноважена на виконання обов'язків ректора Університету у разі його відсутності.

Працівники, ректор, а також особи, які діють від імені Університету, утримуються від пропозиції подарунків державним службовцям, народним депутатам України, депутатам місцевих рад, їх близьким особам, фактичним або потенційним діловим партнерам, їх працівникам або представникам, а також від будь-якої іншої поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю Університету. Подарунки можуть бути дозволені у випадках, коли вони відповідають загально визнаним уявленням про гостинність і їх вартість не перевищує встановлені законом розміри. Загальну політику Університету щодо пропозицій подарунків від імені Університету в рамках загально визнаних уявлень про гостинність визначає ректор із урахуванням вимог законодавства. Про кожен факт пропозиції подарунка або отримання подарунка в рамках загально визнаних уявлень про гостинність працівники, ректор Університету протягом одного робочого дня письмово повідомляють Уповноваженого за встановленою ним формою.

Закон виділяє два види конфлікту інтересів: потенційний та реальний конфлікт інтересів.

Потенційний конфлікт інтересів – це наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень. Реальний конфлікт інтересів являє собою суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими

повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Під приватним інтересом, в даному випадку, розуміється будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Посадові особи університету, зобов'язані вживати заходи щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів, повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника. Вони зобов'язані не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів та вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Безпосередній керівник особи або ректор протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи з реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу. Безпосередній керівник або ректор, якому стало відомо про конфлікт інтересів підлеглої йому особи, зобов'язаний вжити передбачені Законом заходи для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів такої особи.

Закон передбачає заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів. Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюється шляхом: усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів; застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень; обмеження доступу особи до певної інформації; перегляду обсягу службових повноважень особи; переведення особи на іншу посаду; звільнення особи.

Особи, у яких наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів, можуть самостійно вжити заходів щодо його врегулювання, шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів безпосередньому керівнику структурного підрозділу або ректору ХДАЕУ. Позбавлення приватного інтересу має виключати будь-яку можливість його приховування.

Зовнішній контроль здійснюється в таких формах: перевірка працівником, визначеним ректором ХДАЕУ, стану та результатів виконання особою завдання, вчинення нею дій, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються особою або відповідним колегіальним органом з питань, пов'язаних із предметом конфлікту інтересів; виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у присутності визначеного ректором ХДАЕУ працівника; участь уповноваженої особи Національного агентства з питань запобігання корупції в роботі колегіального органу в статусі спостерігача без права голосу.

У рішенні про здійснення зовнішнього контролю визначаються форма контролю, уповноважений на проведення контролю працівник, а також обов'язки особи у зв'язку із застосуванням зовнішнього контролю за виконанням нею відповідного завдання, вчиненням нею дій чи прийняття рішень.

Переведення особи на іншу посаду у зв'язку з наявністю реального чи потенційного конфлікту інтересів здійснюється за рішенням ректора у разі, якщо конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій,

позбавлення приватного інтересу та за наявності вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи.

Переведення на іншу посаду може здійснюватися лише за згодою цієї особи.

Звільнення особи з займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів здійснюється у разі, якщо реальний чи потенційний конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований в інший спосіб, в тому числі через відсутність її згоди на переведення або на позбавлення приватного інтересу.

Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними

Відповідно до ст. 24 Закону, суб'єкти, на яких поширюється дія Закону, у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника або ректора університету, уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

Звертаємо Вашу увагу на те, що обіцянка вчинити в майбутньому діяння (наприклад, щодо зарахування до університету, здачі іспиту чи кар'єрного підвищення) з метою отримання будь-якої вигоди є корупційним правопорушенням.

Якщо особа виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або ректора, а також уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або ректором.

У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє ректор, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та перший проректор.

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в університеті до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Вищезазначені положення не поширюються на випадки одержання подарунка за наявності обставин, передбачених частиною другою статті 23 цього Закону (щодо отримання подарунків, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність).

У випадку наявності в особи сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до територіального органу Національного агентства з питань запобігання корупції, який надає відповідне роз'яснення.

Порядок дій в разі виявлення фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень:

Працівник, студент університету чи будь-яка інша особа, якій стали відомі факти, що можуть свідчити про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, зобов'язана негайно повідомити про це свого безпосереднього керівника, ректора університету, уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції

Рекомендації працівникам та здобувачам вищої освіти університету:

1. Невідкладно інформуйте, в порядку визначеному Антикорупційною програмою, про виникнення реального та потенційного конфлікту інтересів.

2. Утримуйтеся від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю Університету.

3. Не вчиняйте та не беріть участі у вчиненні корупційних правопорушень, пов'язаних з діяльністю Університету.

4. Станьте прикладом нетерпимості до проявів корупції. Своєю поведінкою давайте оточуючим зрозуміти, що не тільки не будете самі приймати участі у корупційних діяннях, але й не будете приховувати таких діянь своїх колег.

5. Рішуче припиняйте спроби втягнути Вас у корупційні діяння. Негайно повідомляйте про такі спроби керівництву.

Чітко дотримуйтеся норм законодавства про заборону прийняття винагород або подарунків та вимог добросесної поведінки.

6. Якщо у Вас з'являється відчуття, що Вас хочуть попросити про послугу, яка суперечить Вашим обов'язкам, залучіть будь-кого зі своїх колег у якості свідка.

7. Працюйте так, щоб Вашу роботу можна було в будь-який момент перевірити.

Ваша робота повинна бути прозорою та зрозумілою для керівництва, колег та інших осіб.

8. Чітко відокремлюйте службову діяльність від свого приватного життя, перевіряйте, чи немає конфлікту інтересів між Вашими службовими обов'язками та приватними інтересами.

9. Запобігайте корупції, викриваючи випадки корупційних діянь, не приховуйте протиправних вчинків.

Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції ХДАЕУ

Валентина КОВТУН